

Економіка праці і соціально-трудові відносини

– найбільш містка комплексна наука про працю.

Економіка праці зосереджує увагу на:

способах організації та стимулюванні
ефективної діяльності людей

стосунках людей у процесі
виробництва

Час – це гроші людського життя,

матеріал, з якого воно створене, тому центральна проблема економіки праці – прибуток від праці для підприємця та матеріальне і моральне задоволення для працівника.

Предметом

вивчення навчальної дисципліни є економіка праці та соціально-трудова відносини на макро- і макрорівні, закономірності їх розвитку.

Метою

вивчення дисципліни є формування теоретичних і практичних знань щодо економічних процесів у сфері праці, функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві.

Завдання навчальної дисципліни:

- висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудоких відносин у суспільстві;
- формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудокій сфері підприємства;
- здобуття практичних навичок оцінки, аналізу та обґрунтування рекомендацій з удосконалення процесів праці в підприємстві (персонал, продуктивність праці, оплата праці).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

- завдань та методів вивчення дисципліни;
- сутності категорії «праця» її змісту та класифікацію;
- розвитку населення, структури трудових ресурсів, трудового потенціалу, основ використання персоналу;
- механізму функціонування СТВ;
- сутності соціального партнерства, його типів, ролі у функціонуванні СТВ;
- сутності, видів та механізму функціонування ринку праці;
- сутності зайнятості та безробіття, засад державної політики, показників рівня зайнятості та безробіття;
- сутності наукових основ та напрямів організації та нормування праці;
- поняття продуктивності праці, факторів, резервів, методів обчислення та показників продуктивності праці;
- поняття сутності та видів доходів і витрат населення, сутності заробітної плати, форм і систем оплати;
- методики планування праці;
- послідовності аналізу показників праці, проведення аудиту, складання звітності з праці;
- способів та етапів їх проведення моніторингу СТВ;
- історії розвитку та принципів діяльності МОП.

вміння:

- користуватися нормами Кодексу законів про працю України;
- аналізувати сучасну демографічну ситуацію в Україні та зміну чисельності населення за видами руху; проводити оцінку трудового потенціалу, визначати перспективи його розвитку і ефективність використання; проводити аналіз ринку праці; визначати сучасні тенденції у сфері зайнятості;
- проводити моніторинг соціально-трудої сфери підприємства та показників з праці; надавати оцінку стану соціального партнерства та визначати напрями його розвитку;
- проводити аналіз та оцінку умов праці; визначати напрями практичної діяльності з удосконалення організації праці в контексті безпеки, гігієни праці, поліпшення умов праці; визначати ефективність організації та обслуговування робочих місць працівників;
- вміння заповнювати первинну документацію з праці;
- визначати чинники, що впливають на рівень і розмір заробітної плати на підприємстві; аналізувати трудові показники; планувати чисельність персоналу за категоріями; визначати додаткову потребу в працівниках; розраховувати показники продуктивності праці та їх плавання; проводити планування та аналіз витрат на персонал; здійснювати планування та аналіз фонду оплати праці та заробітної плати.

Зміст лекційного курсу:

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни

Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства

Тема 3. Соціально-трудова відносина як система

Тема 4. Соціальне партнерство

Тема 5. Ринок праці та його регулювання

Тема 6. Соціально-трудова відносина зайнятості

Тема 7. Організація і нормування праці

Тема 8. Продуктивність і ефективність праці

Тема 9. Політика доходів і оплата праці

Тема 10. Планування праці

Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці

Тема 12. Моніторинг соціально-трудова сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудова відносин

Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудова відносин